

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1ObdoV/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1010201242
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Miničová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1010201242.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej, JUDr. Miroslavy Janečkovej, JUDr. Eriky Čanádyovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: RADAS, s.r.o., Nitra, Cabajská cesta 28, IČO: 36 546 321, zastúpeného TORA Legal, s. r. o., Bratislava, Námestie SNP 478/19, IČO: 36 866 326, proti žalovanému: Mgr. Peter Zvara, Bratislava, Timravina 9, správca konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a. s. Nitra, Nitra, Cabajská cesta č. 28, IČO: 31 411 487, zastúpenému Zvara advokáti s.r.o., Bratislava, Námestie SNP 1, IČO: 46 547 878, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9Cbi/27/2010, o vylúčenie vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2017, č. k. 1Obo/6/2017-586, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu **z a m i e t a**.
- II. Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 23. septembra 2014, č. k. 9Cbi/27/2010-451 v spojení s opravným uznesením zo 6. marca 2017, č. k. 9Cbi/27/2010-557, žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 879,14 eura k rukám jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou 28. júna 2010 domáhal vylúčenia nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX (ďalej aj „LV č. XXXX“), kat. územie A., a to parc. č. XXXX/L zastavané plochy a nádvoria o výmere 705 m² a stavba súp. č. XX, administratívna budova, postavená na parc. č. XXXX/X. (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“), zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a. s., so sídlom v Nitre, IČO: 31 411 487 (ďalej aj „úpadca“ alebo „dlžník“) z dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti boli ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu vo vlastníctve S. F., ktorý ich následne ako nepeňažný vklad spoločníka vložil do spoločnosti RADAS, s. r. o., Nitra.

3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 17. januára 2012, č. k. 9Cbi/27/2010-188, rozhodol vo veci tak, že žalovaného zaviazal vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu predmetné nehnuteľnosti. Na základe odvolania žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“) uznesením z 28. januára 2014, č. k. 1Obo/32/2012-231, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal preukázané, že zmluvou č. 48/1992 z 27. júla 1992 (ďalej aj „zmluva č. 48/1992“ alebo „privatizačná zmluva“), úpadca v súlade so zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších zmien a doplnkov

(ďalej aj „zákon č. 92/1991 Zb.“ alebo „privatizačný zákon“), nadobudol privatizovaný majetok, súčasťou ktorého boli aj predmetné nehnuteľnosti. Z LV č. XXXX z 10. marca 2000 vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti boli vo vlastníctve Vodohospodárskych stavieb a.s., Nitra. Na základe žiadosti o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti podniku z 28. júla 2000, Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej aj „FNM SR“ alebo „fond“), vydal 31. augusta 2000 súhlas na odpredaj nehnuteľného majetku; vrátane predmetných nehnuteľností. Na základe dvoch kúpnych zmlúv z 1. decembra 2000 nadobudol predmetné nehnuteľnosti S. F. a na základe návrhu na vklad z 12. decembra 2000, boli predmetné kúpne zmluvy zavkladované a prevod vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX v prospech nadobúdateľa S. F.. Na základe notárskej zápisnice Nz 178/02 z 3. mája 2002, S. F. ako spoločník vložil predmetné nehnuteľnosti ako nepeňažný vklad do majetku žalobcu.

5. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb., zavedené zákonom č. 190/1995 Z. z., je účinné od 14. septembra 1995, bez prechodných a záverečných ustanovení. Ide o normu, ktorá vykazuje znaky nepravej retroaktivity, o ktorú môže ísť v prípade, ak zákonodarca novým právnym predpisom s účinnosťou do budúcnosti prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva nový obsah odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy. S poukazom na uvedené sa na kúpne zmluvy z 1. decembra 2000 vzťahuje mechanizmus odpredaja časti privatizovaného majetku podľa ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že sa stotožnil s rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2Obo/76/2012, 2Obo/6/2013 a 4Obo/65/2012. V uvedených konaniach NS SR (ako súd odvolací), rozhodoval v skutkovo a právne obdobných veciach a dospel k záveru, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001 (ďalej aj „dohoda o započítaní“), uzavretej medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA, spol. s r.o. a úpadcom, nedošlo k platnému započítaniu pohľadávky, pretože započítavaná pohľadávka nebola označená dostatočne určito tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou. Dostatočná identifikácia pohľadávky slúži na to, aby medzi zmluvnými stranami nevznikali pochybnosti o tom, aká pohľadávka, kedy a ako bola započítaná. Neurčitosť pohľadávky v zmluve spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní podľa ust. § 37 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Predmetom uvedenej dohody o započítaní neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami, a.s., Nitra, a preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok a ani k zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I. bod 3 uvedenej dohody. Navyše, pohľadávka započítavaná fondom, t. j. 24 954 000,- Sk a príslušenstvo, nie je určitá, pretože nie je zjavné, z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo, aká je jeho výška alebo spôsob jeho určenia. Účelom zákona č. 92/1991 Zb. (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku fondu, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Tým, že úpadca si prednostne nesplnil svoje záväzky voči FNM SR - zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb., úkony vykonané úpadcom a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

7. Na základe vyššie uvedeného, súd prvej inštancie posúdil kúpne zmluvy z 1. decembra 2000, ktorými boli prevedené predmetné nehnuteľnosti na kupujúceho S. F., ako neplatné. Následne neplatný potom je aj nepeňažný vklad predmetných nehnuteľností S. F. do majetku obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o. (žalobca). Preto súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že neplatný právny úkon nemôže vyvolať v ňom uvedené následky, v dôsledku čoho žalobcu nemožno považovať za vlastníka predmetných nehnuteľností. Právny titul, na základe ktorého žalobca žiadal vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, preto podľa krajského súdu neobstojí.

8. Návrh žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov JUDr. B.J., S. F., D.J. a P. X. súd prvej inštancie zamietol, pretože by išlo o nadbytočné dokazovanie, keďže na základe vykonaného dokazovania mal skutkový stav dostatočne preukázaný. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 od. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia v sume 879,14 eura.

9. Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom z 18. októbra 2017, č. k. 1Obo/6/2017-586, rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s opravným

uznesením, ako vecne správny potvrdil. Súčasne vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Odvolací súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 23. júla 2001, č. k. 6K/105/01-87, bol na majetok úpadcu Vodohospodárske stavby a.s., Nitra vyhlásený konkurz. Uznesením z 23. júna 2010 bol do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu ustanovený Mgr. Peter Zvara. V konaní podľa odvolacieho súdu nebolo sporné, že predmetné nehnuteľnosti boli žalovaným zaradené do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, nehnuteľnosti sú jeho súčasťou a účinky konkurzu stále trvajú. Na základe výzvy Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2010, žalobca podal v súdom stanovenej lehote proti žalovanému v zmysle ust. § 19 ods. 2 ZKV, žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu z dôvodu, že sa považuje za ich vlastníka. Odvolací súd skonštatoval, že žalobca podal vylučovaciu žalobu správne proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu.

11. Odvolací súd sa ďalej stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že úpadca nadobudol predmetné nehnuteľnosti na základe privatizačnej zmluvy, na prevod predmetných nehnuteľností sa vzťahoval osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Podľa odvolacieho súdu účelom zákona č. 92/1991 Zb. (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Zákon č. 92/1991 Zb. ako „lex specialis“ špecificky a prísnejšie upravuje podmienky nakladania s privatizovaným majetkom, ako aj dôsledky takých dispozícií s týmto majetkom, ktoré sú v rozpore s citovaným zákonom alebo ho obchádzajú. Zákonom č. 190/1995 Z. z. bol s účinnosťou od 14. septembra 1995 novelizovaný zákon č. 92/1991 Zb., pričom zákon bol doplnený aj o ustanovenie § 19a. Zákon č. 190/1995 Z. z. k článku I. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia upravujúce vzájomný vzťah skoršej a neskoršej právnej úpravy. Z dôvodovej správy zákona č. 190/1995 Z. z. podľa odvolacieho súdu vyplýva, že citované ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku, nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu.

12. Spätná účinnosť zákonného ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb., sa podľa odvolacieho súdu viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. V zmluve č. 48/1992 úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že v posudzovanom prípade sa jedná o tzv. nepravú retroaktivitu, ktorej podstata spočíva v tom, že nová právna úprava uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých došlo podľa predchádzajúcej právnej normy k vzniku určitých právnych vzťahov, ktorých následky zostávajú zachované, avšak s účinnosťou do budúcnosti zavádza nový mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. povinností, t. j. určitú zmenu práv, resp. povinností, ktoré vznikli podľa predchádzajúcej (skoršej) právnej normy. Nepravá retroaktivita, sa podľa odvolacieho súdu akceptuje (viď. napr. rozhodnutie ÚS SR, PL ÚS 16/95) ako prípustný nástroj na dosiahnutie relevantných cieľov verejnej moci (akým je, napr. aj zvýšená ochrana privatizovaného majetku). Odvolací súd poukázal aj na Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne postupoval, keď v posudzovanom prípade v zmysle ust. 19a zákona č. 92/1991 Zb., skúmal splnenie podmienok na prevod predmetných nehnuteľností, ktoré boli súčasťou privatizovaného majetku, ktorý úpadca nadobudol na základe zmluvy č. 48/1992 z 27. júla 1992. Odvolací súd zdôraznil, že k prevodu predmetných nehnuteľností na S. F. došlo zo strany úpadcu v roku 2000, t. j. cca 5 rokov od nadobudnutia účinnosti ustanovenia § 19a zákona č. 91/1992 Zb. (zákon č. 190/1995 Z. z., ktorým bol zákon č. 92/1991 Zb. doplnený o ustanovenie § 19a nadobudol účinnosť 14. septembra 1995).

14. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd nepovažoval za právne dôvodnú odvolaciu námietku, že na predmetný právny vzťah nie je možné aplikovať ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 190/1995 Z. z., z dôvodu neprípustnej retroaktivity a že záväzok nadobúdateľa nenakladať s majetkom bol viazaný len na uplynutie času, keďže zmluvné strany boli obmedzené len zmluvnými dojednaniami o obmedzení prevodu sprivatizovaného majetku.

15. Odvolací súd uviedol, že z listu FNM SR z 31. augusta 2000 vyplýva, že na základe žiadosti spoločnosti Vodohospodárske stavby a.s., Nitra z 31. júla 2000 FNM SR, vyslovil súhlas (okrem iného) aj s odpredajom nehnuteľného majetku špecifikovaného pod písm. b), súčasťou ktorého sú aj predmetné nehnuteľnosti. Z listu FNM SR z 31. augusta 2000 však ďalej vyplýva, že FNM SR udelil predchádzajúci písomný súhlas na predaj predmetných nehnuteľností za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. K prevodu predmetných nehnuteľností došlo na základe dvoch kúpnych zmlúv, uzavretých medzi úpadcom ako predávajúcim a S. F. ako kupujúcim. Z predmetných kúpnych zmlúv je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že zmluvné strany v článku III. bod 1 dohodli zaplatenie kúpnych cien (v sume 7.153.954,30 Sk) v rozpore s ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., keďže sa dohodli na tom, že kúpne ceny budú zaplatené na účet súdnej exekútorky JUDr. B.J..

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. je kogentným ustanovením, čo je zrejmé z formulácie znenia tohto ustanovenia a preto povinnosti v ňom striktné stanovené nie je možné na základe vôle zmluvných strán meniť, resp. modifikovať dohodou strán v zmluve. Ak by tomu tak bolo a zmluvné strany by si podľa vlastnej ľubovôle modifikovali povinnosti stanovené v citovanom ustanovení, citované ustanovenie by sa stalo obsolentným a nespĺnilo by zámer sledovaný zákonodarcom pri jeho zavedení do zákona č. 92/1991 Zb. novelou zákona, účinnou od 14. septembra 1995. Z ustanovenia § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. (ako zákona „lex specialis“ vo vzťahu Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnomu predpisu) vyplýva, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Jedná sa o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, hoci zákon používa len termín „neplatnosť“, pretože ak nejaká vada právneho úkonu je sankcionovaná neplatnosťou a nejedná sa o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti, ide o absolútne neplatný právny úkon a na takúto neplatnosť prihliada súd ex officio (z úradnej povinnosti), pričom absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu.

17. Preto podľa odvolacieho súdu, pokiaľ úpadca (nadobúdateľ privatizovaného majetku), pri prevode (predaji) predmetných nehnuteľností (časti nim privatizovaného majetku) postupoval v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., keďže finančné prostriedky, ktoré získal za predaj nehnuteľností od S. F. (kúpne ceny), nepoužil prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu, tak prevod nehnuteľností, na základe kúpnych zmlúv, uzavretých 1. decembra 2000 medzi úpadcom a S. F., ako aj naň následne nadväzujúci právny úkon - vklad predmetných nehnuteľností S. F. (ako spoločníkom) do majetku spoločnosti žalobcu, treba považovať za neplatné právne úkony v zmysle ust. 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb.

18. Dohoda v kúpnych zmluvách z 1. decembra 2000 (článok III. bod 1) o zaplatení kúpnej ceny za prevod nehnuteľností na účet súdnej exekútorky, podľa odvolacieho súdu nepreukazuje dobromyseľnosť kupujúceho pri uzavretí predmetných kúpnych zmlúv. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX z 10. marca 2000 (založeného v spise na č. 1. 53) vyplýva, že na parc. č. XXXX, súp. č. XX bolo zriadené záložné právo v prospech FNM SR, zabezpečujúce pohľadávku Prvej komunálnej banky, a.s., pobočky v Nitre podľa zmluvy o zriadení záložného práva č. 05/014/98/N. Odvolací súd preto dospel k záveru, že kupujúci S. F. mohol a mal mať reálnu vedomosť o tom, že sa jedná o nehnuteľnosti, ktoré spadajú do privatizovaného majetku Vodohospodárskych stavieb a.s., Nitra, ako aj o právnom stave predmetných nehnuteľností, ku ktorým bolo zriadené záložné právo.

19. Odvolací súd sa v ostatnom stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. februára 2001 nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Z článku I bodov 1 a 2 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a.s., Nitra svoju pohľadávku voči KOVOSPOL-u NITRA spol. s r.o. titulom zaplatenia kúpnej ceny v sume 11.801.460,- Sk a vyplývajúcu z kúpnej zmluvy z 21. februára 2001 postúpili Fondu národného majetku SR, ktorý sa stal novým veriteľom tejto pohľadávky. Keďže Vodohospodárske stavby a.s., Nitra nemali voči Fondu národného majetku Slovenskej republiky v dohode uvedenú pohľadávku (veriteľom tejto pohľadávky bol FNM SR), tak v zmysle článku I bod 4 dohody, podľa odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k platnému započítaniu pohľadávok medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Keďže predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s., Nitra, nemohlo dôjsť ani k stretu vzájomných pohľadávok a k zániku pohľadávky FNM SR.

20. Vzhľadom na to, že úpadca pri prevode predmetných nehnuteľností, na základe kúpnych zmlúv z 1. decembra 2000, nepoužil finančné prostriedky získané z predaja týchto nehnuteľností prednostne na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy, odvolací súd konštatoval, že úkony vykonané úpadcom v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., sú neplatné v zmysle ust. § 19a ods. 4 citovaného zákona. Rovnako ako na ne nadväzujúci úkon - vklad predmetných nehnuteľností S. F. ako spoločníkom do majetku spoločnosti žalobcu. Vlastnícke právo, k vylučovaným nehnuteľnostiam žalobca preto doložil neplatným právnym titulom, v dôsledku čoho súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne rozhodol, keď žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu zamietol.

21. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktoré dovolanie odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. Podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ako aj od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Žalobca uviedol, že predmetné nehnuteľnosti pôvodne nadobudol úpadca na základe privatizačnej zmluvy č. 48/92 z 27. júla 1992 od FNM SR, ako predávajúceho v zmysle vtedy platného a účinného zákona č. 92/1991 Zb. Podľa čl. VII. citovanej zmluvy v prípade, že druhá strana neplní záväzky má dotknutá strana právo od zmluvy odstúpiť. Následne, ako druhý, nadobudol vlastnícke práva k predmetným nehnuteľnostiam S. F., ktorý v dobrej viere aj s ohľadom na zápis v katastri nehnuteľností, podpísal kúpne zmluvy 1. decembra 2000, ktoré sa týmto prejavom stali platnými a účinnými. Týmto okamihom podľa dovolateľa nastali účinky plnenia zmluvných strán voči sebe, nie voči tretím osobám. Ani žalovaný a ani konajúce súdy nenamietali porušenie hmotného práva, preto boli podľa dovolateľa dojednania kúpnej zmluvy platné a účinné, jasné a zrozumiteľné a predmet plnenia možný. Dôvodom neplatnosti zmluvy nemôže byť a nie je ani neplnenie zmluvných povinností. Z tohto dôvodu preto podľa žalobcu, nie je možné zmluvu založenú prostriedkami hmotného práva označiť za absolútne neplatnú, pre nedodržanie procesnoprávných povinností vyplývajúcich z inej právnej normy, bez hmotnoprávnej sankcie a viažucich sa len na procesnoprávne účinky týchto úkonov. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že ak sa žalovaný dovoláva účinkov zmluvy - použitia finančných prostriedkov voči fondu, resp. pokiaľ z toho vyvodzuje procesné závery a následky, je zrejmé, že zmluva musela byť a je podľa hmotného práva platná. Žalobca dodal, že pri podpisovaní zmluvy, jej účastníci nevedeli, koľko percent z ich kúpnej ceny ma plynúť od predávajúceho, na úhradu jeho celého záväzku v zmysle súhlasu/pokynu FNM SR vo výške 4,8 mil. Sk, zo všetkých sprivatizovaných nehnuteľností. Z týchto dôvodov, finančné prostriedky z prevodu vlastníctva boli uložené ako zábezpeka do depozitu (účty predávajúceho boli v dôsledku exekúcie zablokované), na účte exekútorského úradu, ktorý realizoval výkon exekúcie u predávajúceho. Napokon k prednostnému prevodu výnosu na úhradu záväzkov voči FNM SR, tak ako predpokladá ustanovenie § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., bolo možné pristúpiť až okamihom splatnosti dlhu. Zmluva medzi predávajúcim Vodohospodárske stavby, a.s. Nitra a kupujúcim S. F., nadobudla právne účinky 1. decembra 2000 a pre naplnenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. kupujúci uhradil 1. marca 2001 sumu 387 750,- Sk, ako poslednú splátku kúpnej ceny na účet exekútorského úradu.

23. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou bola otázka, či ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii, je kogentným ustanovením. Táto právna otázka podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa dovolateľa zo žiadneho ustanovenia zákona o veľkej privatizácii nevyplýva, že by ust. §19a malo byť ustanovením kogentným, od ktorého sa nemožno odchyliť. Dovolateľ má za to, že nie je zrejmé, z čoho vychádza odvolací súd, keď tvrdí opak o kogentnom charaktere ustanovenia §19a zákona o veľkej privatizácii a že by sa FNM SR s úpadcom nemohli dohodnúť na osobitnej úprave vzťahov medzi nimi a teda aj o spôsobe a rozsahu použitia finančných prostriedkov získaných z predaja nadobudnutého majetku. Žalobca má za to, že nič nebránilo tomu, aby sa FNM SR a úpadca, ako dva súkromnoprávne subjekty dohodli, ako bude úpadca nakladať s peňažnými prostriedkami, ktoré úpadca získal z predaja predmetných nehnuteľností. Žalobca taktiež zdôraznil, že zákon č. 92/1991 Zb., ani žiadny iný predpis, nijako nešpecifikuje náležitosti súhlasu FNM SR na prevod privatizovaného majetku, ktorých nedodržanie by sankcionoval absolútnou (hmotnoprávnou) neplatnosťou. Nezakazuje fondu, aby sa v prípade dodržania ústavných limitov (možno aj procesnej

kogentnosti spočívajúcej v povinnosti sledovania a dodržiavania účelu zákona), prípadne aj dohodol s nadobúdateľom a inými veriteľmi, že výťažok z predaja bude medzi veriteľov rozdelený, t.j. aby vydal súhlas aj s tým, že nie všetok výťažok bude použitý na úhradu všetkých záväzkov voči fondu. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na skutočnosť, že voči úpadcovi (predávajúcemu), boli v čase predaja vedené viaceré exekúcie, čo bolo zrejmé aj z listu vlastníctva. Exekučné konanie prebiehalo a zákaz nakladať s majetkom úpadcu - povinného (predávajúceho) stále platil, vrátane nakladania s výťažkom z predaja nehnuteľnosti. V dôsledku prebiehajúcej exekúcie, preto úpadca (dlžník-povinný-predávajúci-nadobúdateľ sprivatizovaného majetku), nemohol svojvoľne nakladať s finančnými prostriedkami získanými z predaja predmetných nehnuteľností a nemohol s nimi nakladať ani tak, že ich v celom rozsahu použije výlučne na úhradu záväzkov voči FNM SR. Naopak, v dôsledku uvedeného bolo jeho dispozičné právo k nim obmedzené a tieto finančné prostriedky boli fakticky postihnuté v rámci prebiehajúceho exekučného konania; dodal, že aj so súhlasom a vedomím FNM SR. Dovolateľ dodal, že zo súhlasu FNM SR z 31. augusta 2000 vyplýva, že fond požadoval na úhradu záväzkov nadobúdateľa len pevne stanovenú sumu, a to z predaja všetkých tam (na súhlase) uvedených nehnuteľností. Je potom podľa dovolateľa irelevantné, z predaja ktorej nehnuteľnosti a akým spôsobom k splneniu tohto záväzku úpadcu voči fondu prišlo, keď je nesporne preukázané, že k splneniu záväzku v požadovanom rozsahu prišlo.

24. Dovolateľ má napokon aj za to, že odvolací súd nesprávne posúdil aj dobromyseľnosť kupujúceho S. F., následne aj žalobcu a právne posúdenia poskytnutia ochrany dobromyseľného nadobúdateľa, a to aj v rozsahu ústavou garantovaného práva vlastníť majetok. Aj v tejto súvislosti sa žalobca domnieva, že sa jedná o nesprávne právne posúdenie, keď sa odvolací súd pri posudzovaní dobromyseľnosti odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo/207/2005, 2Cdo/311/2008, sp. zn. 4Cdo/274/2006, Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015). Odvolací súd konštatoval, že S. F. nemohol byť dobromyseľný pri nadobudnutí nehnuteľností, keďže ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb., bolo v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy platné a účinné už cca 5 rokov a mohol a mal vedieť, že peniaze nemôže zložiť na účet súdnej exekútorky. Zároveň odvolací súd konštatoval, že S. F. nemohol byť dobromyseľný aj z dôvodu, že nehnuteľnosti mali byť založené v prospech FNM SR a teda mu malo byť zrejmé, že sa jednalo o sprivatizovaný majetok a tým aj to, akému právnemu režimu podlieha. Uvedené zistenie a konštatovanie, sa podľa dovolateľa nezakladá na pravde. Žalobca má za to, že on, ako ani S. F., svojim konaním a ani inak, nedali žiaden dôvod na to, aby sa zmluva stala neplatnou alebo bola neplatnou od počiatku. Naopak, všetky svoje záväzky si obaja riadne splnili, uhradili kúpnu cenu. Žalobca sa preto dôvodne domnieval, že prevod je zákonný, keďže bol daný súhlas FNM SR a predaj bol realizovaný pod dohľadom súdnej exekútorky. Prípadné pochybenie FNM SR, resp. úpadcu, nie je možné vykladať dodatočne a navyiac výlučne a bez ďalšieho, len na ťarchu kupujúceho - žalobcu. Podľa dovolateľa je nesporné, že S. F. bol pri nadobudnutí nehnuteľností dobromyseľný, že tieto úpadca previesť mohol a že tieto zákonne nadobudol a úhradou kúpnej ceny si splnil svoje povinnosti a na základe uvedeného, že ich následne užíva a nakladá s nimi ako oprávnený vlastník. Napriek tomu, že žalobca, resp. S. F. nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, o ktoré majú prísť bez vlastného zavinenia, a to v dôsledku neplatnosti právneho úkonu, ktorý nespôsobili, boli by podľa dovolateľa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu postihnutí práve a výlučne len oni, a to bez postihu subjektov, ktoré nesú zodpovednosť za uvedenú situáciu. V tejto súvislosti dovolateľ zdôraznil, že pokiaľ niekto pochybil, pochybil úpadca a tí, ktorí konali v jeho mene a na jeho účet a oni sa preto dnes nemôžu dovolávať neplatnosti zmluvy z dôvodov, ktoré sami spôsobili (tým, že kúpnu cenu z predaja neuhradil FNM SR). V ostatnom, dovolateľ v dovolaní poukázal na viaceré rozhodnutia týkajúce sa danej problematiky, ktoré rozhodnutia rozoberal a porovnával s predmetným sporom. Napriek tomu má dovolateľ za to, že je potrebné každú vec posudzovať osobitne, no najmä je potrebné konštatovať, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2ObdoV/1/2014 z 28. apríla 2016, je nateraz jediným rozhodnutím, ktoré bolo prijaté dovolacím súdom. Dovolací súd pri zohľadnení obdobnej situácie ako v prejednávanom prípade, považoval za spravodlivé riešenie veci vylúčenie majetku z podstaty (pre upresnenie dovolateľ dodal, že ani ústavný súd nezrušil dovolacie rozhodnutie z dôvodu nezákonného alebo nespravodlivého riešenia veci, ale len z formálnych procesných dôvodov).

25. Aj v kontexte vyššie uvedeného, žalobca tvrdí, že odvolací súd nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou posúdil aj súlad výkonu práva správcu s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal dovolateľ na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. 340/2012, rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/137/2003, 1Cdo/57/2005, 6Cdo/71/2011, 1MOBdoV/16/2006. Výkonom práva správcu podľa dovolateľa je potrebné v danom prípade rozumieť samotný zápis nehnuteľností do konkurznej podstaty,

a to s odstupom takmer 10 rokov od ich prevodu. Zápis bez použitia, či existencie hmotnoprávnych prostriedkov, či nárokov, bez ohľadu na to, že kúpna cena bola uhradená a z nej boli uspokojení veritelia úpadcu (vrátane fondu), bez ohľadu na skúmanie zmlúv predošlými správkyňami, či bez ohľadu na zastavenie privatizačného procesu (a možného uplatnenia §19a zákona č. 92/1991 Zb.), ako aj napriek tomu, že jediný kto prípadnú neplatnosť mohol spôsobiť bol úpadca. Dovolateľ je presvedčený, že takýto postup správcu, aj keď zdanlivo zákonný, je zneužívaním výkonu práva, až výkonom práva šikanóznym a teda výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu. Podľa žalobcu nesporne je potrebné zohľadniť skutočnosť, že prevodom nehnuteľností neprišlo k poškodeniu veriteľov a ani k ukráteniu konkurznej podstaty. Kúpna cena za nehnuteľnosti bola primeraná a bola v celom rozsahu zaplatená a v konečnom dôsledku vyplatená veriteľom. Preto má žalobca za to, že v prípade zápisu nehnuteľnosti do súpisu konkurznej podstaty, sa jednalo o neprimerane tvrdý až šikanózný výkon práva, nakoľko poškodzuje a znevýhodňuje výlučne žalobcu, a preto takýto zápis nemôže požívať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi. A práve naopak umožňuje sudcovi rozhodnúť aj contra legem, a to aj, či najmä, s prihliadnutím na skutočnosť, že zadržanie vecí správcom v konkurznej podstate je úkon podľa procesných predpisov a nie podľa práva hmotného a konajúci súd sa v takýchto prípadoch k právu založenému predpismi hmotného práva (právny dôvod žaloby) vyjadruje, resp. ju skúma len ako otázku predbežnú.

26. Na základe uvedeného, dovolateľ navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť tak, že podanej žalobe v celom rozsahu vyhovie a zaviazá žalovaného vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu v konkurze vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K/105/01 nehnuteľnosti s príslušenstvom a súčasťami evidované na LV č. XXXX pre k.ú. A., okres A. ako pozemková nehnuteľnosť parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoría o výmere 705 m² a stavba so s. č. XX administratívna budova postavená na parc. č. XXXX/X, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

27. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že žalobca neuvádza žiadnu námietku, ktorou by konkretizoval prípustnosť preskúmania určitej právnej otázky a ktorú by odvodzoval od splnenia niektorej z podmienok prípustnosti dovolania upravených v § 421 ods. 1 CSP.

28. Podľa žalovaného, v dovolaní žalobca ani nepopiera, že kúpna zmluva, ktorou úpadca prevádzal sporné nehnuteľnosti na prvého nadobúdateľa, bola uzatvorená počas exekúcie vedenej proti úpadcovi ako predávajúcemu, t. j. v čase, kedy boli všetky nehnuteľnosti úpadcu blokované súdnou exekútorou. Žalovaný zdôraznil, že v žiadnom prípade nie je možné považovať súhlas FNM SR z 31. augusta 2000 za „konsenzus“, teda súčinnosť FNM SR pri zjavne nezákonnom postupe všetkých, ktorí sa zúčastnili na uzatvorení kúpnych zmlúv, teda predávajúceho, kupujúceho, súdnej exekútorky aj PKB, a.s. Žalobca dokonca podľa žalovaného, sám pozná úmysel predávajúceho, keď tvrdí, že predávajúci si bol vedomý, že sa jedná o povinnosť uvedenú v zákone, ktorá účinnosť právneho úkonu robí závislou od budúcej neistej udalosti, ale sa spoliehal, že svoju chýbajúcu právnu voľnosť a dispozičné oprávnenie do účinnosti úkonov nadobudne a následne splní svoje povinnosti.

29. V súvislosti s porušením §19a zákona o veľkej privatizácii vo vzťahu k uzatvoreniu kúpnej zmluvy a jej neskoršiemu vkladu do katastra nehnuteľností, žalovaný poukázal aj na aktuálne rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/II/2017. Napriek tomu, že Veľký senát posudzoval vzájomnú koreláciu medzi predbežným opatrením súdu zakazujúcim „predať, darovať alebo inak scudzit“; uzatvorením kúpnej zmluvy a jej vkladom do katastra nehnuteľností, sa žalovaný domnieva, že právne závery sú aplikovateľné aj na výklad k ustanoveniu § 19a zákona o veľkej privatizácii v otázke, či sa sankcia neplatnosti právneho úkonu odvodzuje od uzatvorenia kúpnej zmluvy alebo až vkladu kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľnosti.

30. Žalovaný má ďalej za to, že nesprávne je tvrdenie žalobcu, že vyhlásením konkurzu sa zastavili aj začaté exekučné konania. Vyhlásením konkurzu podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, sa exekučné konania, vedené proti úpadcovi ako povinnému prerušia ex offo.

31. Z dovolania podľa žalovaného vyplýva, že žalobca nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 19a má kogentný charakter a tvrdí, že otázka posúdenia, či je ustanovenie §19a zákona o veľkej privatizácii kogentným ustanovením je právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho

súdu ešte nebola vyriešená. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že najvyšší súd právny záver k otázke kogentnosti §19a daného zákona už vyslovil, a to práve v rozhodnutiach, v ktorých posudzoval rovnakú právnu otázku v iných konaniach, vedených proti žalovanému ako správcovi úpadcu Vodohospodárske stavby Nitra a.s. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na viaceré rozhodnutia, ktoré túto otázku riešili. Preto má žalovaný za to, že podmienka, ktorá musí byť splnená pri subsumovaní právnej otázky pod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nie je splnená.

32. Vo vyjadrení žalovaný ďalej uviedol, že vydržanie odstraňuje právnu neistotu spojenú s vadami alebo nedostatkom nadobúdacieho titulu, ak oprávnený držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti nemohol o týchto vadách vedieť, alebo sa naopak, mohol domnievať, že nadobúdací titul riadne existuje. Z vykonaného dokazovania podľa žalovaného niet pochybnosti, že žalobca (so započítaním držby prvého nadobúdateľa), podmienku nepretržitej držby po dobu 10 rokov, nesplnil.

33. K namietanej dobromyseľnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaný uviedol, že ak odvolací súd ustálil, že kúpne zmluvy sú neplatné a k vydržaniu práva k nehnuteľnostiam nedošlo a ak by sme argumentačne zotrvali v medziach platného práva, nie je daný žiadny zákonný dôvod zaoberať sa dobromyseľnosťou žalobcu, resp. prvého nadobúdateľa. Podľa žalovaného, žalobca neuviedol, v akom smere je posúdenie jeho dobromyseľností pri nadobúdaní nehnuteľností významné, keďže tvrdí, že kúpne zmluvy ako nadobúdací titul sú platné a zároveň nespochybňuje ani skutočnosť, že nehnuteľnosti neužíval nepretržite 10 rokov. Preto ani nie je zrejmé, prečo sa žalobca domáha preskúmania, aby dovolací súd rozhodol, že posúdenie dobromyseľnosti odvolacím súdom je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, pretože v kontexte jeho vyjadrení, takéto posúdenie podľa žalovaného nemá žiadny právny význam.

34. K posúdeniu konania správcu v rozpore s dobrými mravmi a ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca v dovolaní neuvádza ani jedno rozhodnutie dovolacieho súdu, v ktorom by postup správcu podľa §19 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, posúdil ako nezákonný alebo dokonca nemravný. Žalovaný má za to, že námietka žalobcu je absurdná, pretože správca vykonáva svoju funkciu pod dohľadom konkurzného sudcu, pričom žalobcu na podanie žaloby vyzval konkurzný súd.

35. Na základe vyššie uvedeného, žalovaný žiadal dovolací súd, aby dovolanie podľa §447 písm. f/ CSP odmietol alebo ako nedôvodné podľa §448 CSP zamietol. Zároveň žalovaný požiadal o priznanie trov dovolacieho konania.

36. V doplnení dovolania (č. I. 742 spisu, podaného po lehote na podanie dovolania - pozn. dovolacieho súdu) žalobca uviedol, že dovolanie podané jeho právnym zástupcom 17. januára 2018 bolo koncipované s prihliadnutím na uznesenie NS SR prijaté vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017 (najmä bod 46.1 jeho odôvodnenia), t. j. v období v keď „Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP bola neprípustná.“ Dovolacie dôvody, ktoré v podanom dovolaní vymedzil považoval za dostatočne závažné, aby NS SR rozhodol o tom, že ním podané dovolanie je dôvodné a rozhodol v zmysle záverečného procesného návrhu. V každom prípade však možno konštatovať, že nepochybne v podanom dovolaní indikoval a mal za to, že existujú aj ďalšie dovolacie dôvody podľa § 420 CSP (vzhľadom na text podaného dovolania). Dovolateľ je názoru, že konajúci senát najvyššieho súdu SR rozhodol o odmietnutí dovolania, v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, bez skúmania, či sú splnené podmienky za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie aj po zmene judikatúry, resp. bez vytvorenia podmienok pre skúmanie či (ne)existuje aj dôvod dovolania, podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

37. Dovolateľ zdôraznil, že okrem dovolacích dôvodov vyvedených ust. § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, osobitne významnú kategóriu nevyriešených právnych otázok, z textu podaného dovolania tvoria, pasáže napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktoré žalobca považoval za nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, čím dôvodí, že boli rozhodnutím odvolacieho súdu porušené aj práva žalobcu na spravodlivý súdny proces z dôvodu absencie súvislostí právnych argumentov a skutkových okolností, absencie jasných a zrozumiteľných odpovedí na skutkovo relevantné otázky (teda dôvodí zmatečnosťou konania podľa § 420 písm. f) CSP). Taktiež z dôvodu, že už skôr, iný príslušný orgán verejnej moci v identických veci, právoplatne rozhodol o vylúčení veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu - Vodohospodárske stavby a.s. Nitra a dovolací súd na túto skutočnosť neprihliadol.

NS SR právoplatne rozhodol, o vylúčení veci, na prejudiciálnom základe, že Dohoda o mimosúdnom urovaní sporu medzi FNM SR a KOVOSPOL NITRA z 21. februára 2001 je platná, taktiež Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. februára 2001 uzatvorenej medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA a Vodohospodárskymi stavbami a. s. Nitra, má právne účinky a vzájomné započítanie pohľadávok je platné. Vzhľadom na intenzitu tohto porušenia (arbitrárne a ústavne neudržateľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu) je toto porušenie podľa dovolateľa nepochybne zásahom do ústavného práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

38. O dovolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. mája 2018, sp. zn. 1ObdoV/3/2018 tak, že dovolanie žalobcu odmietol s konštatovaním, že dovolateľ nešpecifikoval právnu otázku a neuviedol, ako mala byť otázka správne riešená, z ktorého dôvodu dovolacie dôvody nevymedzil zákonom predpísaným spôsobom. Ústavný súd SR Nálezom sp. zn. II. ÚS 596/2018 uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

39. Následne o dovolaní žalobcu rozhodol najvyšší súd uznesením zo 7. júla 2021, sp. zn. 1ObdoV/3/2020 tak, že dovolanie žalobcu odmietol s tým, že žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd podrobil dovolaciemu prieskumu takú právnu otázku, akú špecifikoval dovolateľ v podanom dovolaní, a to, či je § 19a zákona č. 92/1991 Zb. kogentného charakteru. So zreteľom na takto vymedzenú otázku dovolací súd poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/238/2004, 4MCdo/15/2006, 2ObdoV/9/2020, i rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 314/2008 a II. ÚS 796/2016, z ktorých je zrejmé, že právnu otázku nastolenú dovolateľom najvyšší súd ako súd dovolací už v minulosti posudzoval. Podľa uvedenej judikatúry je § 19a zákona č. 92/1991 Zb. nepochybne kogentným ustanovením. Dovolacia argumentácia týkajúca sa posúdenia dobromyseľnosti kupujúceho S. F., prípadne otázka posudzovania súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi je podľa dovolacieho súdu pre prejednávany spor bez právneho významu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatoval, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP, odmietol.

40. Na základe sťažnosti žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 28. júla 2022, č. k. III. ÚS 10/2022-90 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2021, sp. zn. 1ObdoV/3/2020 zrušil a vec mu opätovne vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené, hoci sa tento s právnou otázkou kogentnosti § 19a zákona č. 92/1991 Zb. vyrovnal, ako aj s argumentáciou dovolateľa o dobromyseľnosti a o súlade postupu správcu konkurznej podstaty s dobrými mravmi. Ústavný súd mal za to, že najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní žalobcu náležite nezohľadnil jeho argumentáciu obsiahnutú v oddiele II. dovolania, ktorej obsahom je dovolacia právna otázka, resp. túto otázku z obsahu dovolania neabstrahoval. Ústavný súd dodal, že hoci právnu otázku bolo možné formulovať aj koncentrovanejšie a precíznejšie, z celkového kontextu dovolania žalobcu vyvedenú z oddielu II. dovolania a z dovolania ako celku, možno vyvodit' nasledovnú právnu otázku „či porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. nadobúdateľom privatizovaného majetku spočívajúcej v použití finančných prostriedkov za privatizovaný majetok na prednostné vysporiadanie záväzkov voči FNM SR spôsobuje podľa §19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej v súlade s ustanovením § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., ktorou nadobúdateľ privatizovaného majetku predmetné peňažné prostriedky získa.“ Takýto variant právnej otázky je podľa ústavného súdu zmysluplný a umožňujúci prípustnosť dovolania.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po vrátení veci na ďalšie konanie Ústavným súdom Slovenskej republiky, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť podľa § 448 CSP ako nedôvodné.

42. Dovolací súd prioritne vzhľadom na závery Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 596/2018 a obsah podaného dovolania uvádza, že už vo svojom skoršom rozhodnutí zo 7. júna 2021, sp. zn. 1ObdoV/3/2020, podrobil dovolaciemu prieskumu takú právnu otázku, akú špecifikoval dovolateľ v podanom dovolaní, a to či je ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii kogentného charakteru. So zreteľom k tejto otázke Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu

sp. zn. 1Cdo/238/2004, 4MCdo/15/2006, 2ObdoV/9/2020 a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2008 a II. ÚS 796/2016, z ktorých je zrejmé, že právnu otázku nastolenú dovolateľom, dovolací súd už v minulosti posudzoval.

43. Opakovane dovolací súd zdôrazňuje, že v rozsudku z 31. januára 2008, sp. zn. 4MCdo/15/2006, Najvyšší súd Slovenskej republiky ustálil, že „rozpor so zákonom znamená nielen rozpor s Občianskym zákonníkom, ale so všetkými predpismi kogentnej povahy, ktoré majú právnu silu zákona. Predpismi, ktorých porušenie má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, sú najmä všetky zákonné normy, ktoré obmedzujú zmluvnú voľnosť účastníkov, v súčasnosti najmä tzv. blokačné ustanovenia v reštitučných a privatizačných zákonoch. Takýto následok majú i ustanovenia zákona č. 92/1991 Zb. o prevode majetku štátu na iné osoby. Záver o súkromnej povahe právnych úkonov medzi účastníkmi a neobmedzenej zmluvnej voľnosti odporcu 1/ zo strany mimoriadneho dovolateľa nie je podľa súdu správny. Preto podľa právneho názoru dovolacieho súdu bol odporca 1/ vo vzťahu k nadobudnutému majetku zo strany navrhovateľa citovaným právnym predpisom obmedzený, a to do tej miery, že jeho právny úkon urobený v rozpore s § 19a tohto zákona bol postihnutý priamo zo zákona absolútnou neplatnosťou.“ Citované rozhodnutie je verejne dostupné a dohľadateľné priamo na webovej stránke najvyššieho súdu a prešlo testom ústavnosti (sp. zn. III. ÚS 314/2008), kedy ústavný súd dodal, že „najvyšší súd citujúc príslušné ustanovenia zákona č. 92/1991 Zb., ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka dostatočne ozrejmil, na základe akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne. Najvyšší súd sa nevyhol žiadnemu podstatnému argumentu obsiahnutému v mimoriadnom dovolaní, keď uviedol, prečo sa konkrétneho právneho vzťahu dotkol režim zákona č. 92/1991 Zb., z akého dôvodu bola v danom prípade obmedzená zmluvná voľnosť medzi účastníkmi kúpnej zmluvy, pričom v tejto súvislosti poukázal na postavenie FNM SR a potrebu jeho súhlasu v prípade takýchto právnych vzťahov.“

44. Kogentnosť ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii skonštatoval Ústavný súd SR aj vo svojom náleze z 22.06.2017, sp. zn. II. ÚS 796/2016, keď v bodoch 51 a 52 nálezu uviedol, že: „Prípady relatívnej neplatnosti sú v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka uvedené taxatívne, a preto rozšírenie týchto prípadov per analogiam nie je prípustné. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nenastáva priamo zo zákona, ako to je v prípade absolútnej neplatnosti. Relatívne neplatne úkon pôsobí, ako keby bol platný, pokiaľ svojej platnosti nebol zbavený. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nastáva na základe jednostranného právneho úkonu dovolaním sa relatívnej neplatnosti. Vo všeobecnej rovine preto možno zhrnúť, že existujúca úprava absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka výrazným spôsobom zasahuje do zmluvnej voľnosti subjektov práva, pretože svojou kogentnosťou v značnej miere zmluvnú voľnosť (slobodnú dispozíciu) obmedzuje, ba až vylučuje. Zákonodarca zaviedol toto kogentné ustanovenie zrejme vo verejnom záujme.“ Napokon kogentnosť ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii vyslovil po podaní dovolania Najvyšší súd SR, aj v uznesení zo dňa 25. februára 2021, sp. zn. 2ObdoV/9/2020 (v bode 38.2 a 38.3).

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto opakovane konštatuje, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii je nepochybne kogentným ustanovením. S týmto záverom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky, z ktorého dôvodu nie je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku opätovne vyriešil. Uvedené konštatovanie dovolacieho súdu ohľadom kogentnosti § 19a zákona č. 92/1991 Zb. nemožno podľa ústavného súdu označiť za svojvoľné, keďže najvyšším súdom vymedzené rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho vychádzali zo záveru, že § 19a zákona č. 92/1991 Zb. má kogentnú povahu (III. ÚS 10/2022). V dôsledku čoho ani Fond národného majetku SR a ani nadobúdateľ privatizovaného majetku, sa nemohli od týchto kogentných ustanovení zákona odchýliť.

46. Dovolací súd zároveň poukazuje aj na svoje skôr vyslovené závery ohľadom dovolacej argumentácie týkajúcej sa posúdenia dobromyseľnosti kupujúceho S. F., prípadne otázky posudzovania súladu postupu žalovaného správcu konkurznej podstaty s dobrými mravmi, ktoré sú pre prejednávaný spor bez právneho významu. A to z dôvodu, že dôvodom pre zamietnutie žaloby sťažovateľky bol výlučne záver o neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých medzi úpadcom a S. F. a neplatnosti nepeňažného vkladu nehnuteľností do majetku dovolateľa ako úkonov vykonaných úpadcom a všetkých na ne nadväzujúcich úkonov pre postup v rozpore s ustanovením § 19a zákona č. 92/1991 Zb. Vzhľadom k tomu, že otázky dobromyseľnosti, resp. súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi, neboli predmetom odvolacieho prieskumu, nebolo ani významné ich vyriešenie pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Tento

záver najvyššieho súdu nenesie podľa ústavného súdu znaky arbitrárnosti, keď nosným dôvodom na rozhodnutie najvyššieho súdu bol záver o neplatnosti kúpnych zmlúv a na ne nadväzujúceho nepeňažného vkladu nehnuteľností do majetku žalobcu v zmysle § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. z dôvodu nerešpektovania povinnosti zakotvenej v § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. (III. ÚS 10/2022).

47. V súvislosti s podaním dovolateľa zo 6. apríla 2020, ktorým poukazoval na zmenu súdnej praxe, prelomenie zákazu kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP v čase po podaní dovolania a okolnosť, že dovolaním zo 17. januára 2018 namietal aj porušenie svojho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP v dôsledku nedostatočného odôvodnenia odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu, dovolací súd zdôrazňuje, že dovolacie námietky v podaní zo 6. apríla 2020 nemožno vyhodnotiť ako apeláciu na podanie dovolania aj v smere nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd má za to, že dovolacie námietky a tvrdenia dovolateľa smerujú výlučne k ním tvrdenému nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí, nie ku kvalite napádaného rozhodnutia. Tieto závery zistil aj ústavný súd, ktorý dodal, že dovolateľovi síce treba porozumieť, avšak nie na úkor druhej strany v záujme naplnenia práva na rovnosť účastníkov v konaní, čím nepovažoval v tejto časti ústavnú sťažnosť za dôvodnú, resp. v tejto časti nevzhladol ústavnú neudržateľnosť skoršieho rozhodnutia dovolacieho súdu (III. ÚS 10/2022, bod 18.).

48. Dovolací súd následne vzhľadom na závery Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 10/2022 a obsah podaného dovolania, pristúpil k právnemu posúdeniu otázky vymedzenej ústavným súdom, a to „či porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. nadobúdateľom privatizovaného majetku spočívajúcej v použití finančných prostriedkov za privatizovaný majetok na prednostné vysporiadanie záväzkov voči FNM SR spôsobuje podľa §19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej v súlade s ustanovením § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., ktorou nadobúdateľ privatizovaného majetku predmetné peňažné prostriedky získa.“

49. Podľa ustanovenia § 19a ods. 1 privatizačného zákona, do splatenia celej kúpnej ceny je nadobúdateľ privatizovaného majetku povinný odo dňa účinnosti zmluvy strpieť, aby fond kontroloval stav a nakladanie s privatizovaným majetkom a na ten účel nahliadal do účtovných dokladov nadobúdateľa privatizovaného majetku.

50. Podľa ustanovenia § 19a ods. 2 privatizačného zákona, do splatenia celej kúpnej ceny je prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb možné len po predchádzajúcom písomnom súhlase fondu. Ak fond do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti nadobúdateľa fondu na nakladanie s privatizovaným majetkom nevyjadrí písomný súhlas, má sa za to, že súhlas bol udelený. Predchádzajúci písomný súhlas fondu je potrebný aj pri akciových spoločnostiach, ktorých majetkové účasti na podnikaní akciovej spoločnosti sú predmetom predaja. Ak nadobúdateľ privatizovaného majetku nedodrží pri nakladaní s týmto majetkom uvedený postup, prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb sú neplatné.

51. Podľa ustanovenia § 19a odseku 3 privatizačného zákona, ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14.

52. Podľa ustanovenia § 19a ods. 4 privatizačného zákona, úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami ods. 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

53. Najvyšší súd SR prioritne uvádza, že sa stotožňuje s rozhodnutím dovolacieho súdu z 19. októbra 2022, sp. zn. 1ObdoV/5/2021 a rovnako poukazuje na to, že ustanovenia § 19a odsekov 2, 3 a 4 privatizačného zákona je nevyhnuté vykladať teleologicky vzhľadom na zmysel a účel právnej normy v zmysle zákonodarcu, t. j. výkladu e ratione legis (III. ÚS 341/2007), ako aj systematicky vzhľadom na ich zaradenie v zákone ako celku, a to pre ich nejednotný výklad v zmysle jazykovej interpretácie.

54. Dovolací súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 19a bolo do privatizačného zákona doplnené jeho novelou, uskutočnenou zákonom č. 190/1995 Z. z., účinnou od 14. septembra 1995. Z dôvodovej správy k zákonu č. 190/1995 Z. z. (Osobitná časť, bod 35) vyplýva, že „ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúcemu sa u nadobúdateľa, ktorý ešte

nesplatil celú kúpnu cenu. Úmyslom zákonodarcu (ratio legis) vo vzťahu k prijatiu zákona č. 190/1995 Z. z. (ktorým bol novelizovaný privatizačný zákon) bolo (o. i.) zavedenie účinnejších opatrení vo vzťahu k nadobúdateľom privatizovaného majetku, ktorí si neplnia svoje povinnosti voči fondu, čo zákonodarca normatívne vyjadril práve v § 19a privatizačného zákona. Dôvod vzniku právnej normy (zákona č. 190/1995 Z. z.) je prezentovaný a vyjadrený účelom jej prijatia, ktorý je (a musí byť) z nej aj vyvoditeľný. Účel zákona č. 190/1995 Z. z. je uvedený v jeho dôvodovej správe, pričom účel prijatia konkrétneho ustanovenia § 19a zákonodarca jasne a zrozumiteľne vysvetlil v bode 35 Osobitnej časti dôvodovej správy. Pokiaľ ide o interpretáciu orgánom uskutočňujúcim výklad právnej normy (ktorým výkladom sa zisťuje obsah, zmysel a účel právnej normy), výsledok takej interpretácie by mal byť spôsobilý uskutočniť/realizovať zmysel a účel právnej normy (1ObdoV/5/2021).

55. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 19. októbra 2020, sp. zn. 1ObdoV/5/2021 konštatoval, že „výklad § 19a privatizačného zákona, v zmysle ktorého by na prevod privatizovaného majetku stačil len predchádzajúci súhlas fondu a na prevod privatizovaného majetku by nemalo žiadny vplyv, či nadobúdateľ privatizovaného majetku použil alebo nepoužil finančné prostriedky z jeho predaja na úhradu záväzkov voči fondu, by sa úplne minul úmyslu zákonodarcu postihovať tie právne úkony, ktorými dlžník fondu v rozpore so zákonom nakladal/disponoval s privatizovaným majetkom pred jeho zaplatením fondu. Pripustenie takéhoto výkladu, by mohlo viesť k takým situáciám, kedy by sa poskytovala zvýšená ochrana nadobúdateľovi privatizovaného majetku, ktorý mal na prevod/predaj privatizovaného majetku síce predchádzajúci písomný súhlas fondu, avšak finančné prostriedky z odplatného prevodu/predaja privatizovaného majetku nepoužil na úhradu kúpnej ceny za privatizovaný majetok voči fondu. Zároveň by boli nedôvodne absolútnou neplatnosťou postihnuté právne úkony ďalších osôb, ktoré by vstúpili do vzťahu s nadobúdateľom privatizovaného majetku, ktoré však žiadnym spôsobom nesúvisia s privatizovaným majetkom. Je nutné dodať, že peniaze sú veci určené druhovo (genericky) a z tohto dôvodu by bolo takmer nemožné zistiť, ktoré konkrétne finančné prostriedky boli tie, ktoré tieto ďalšie subjekty získali od nadobúdateľa privatizovaného majetku a následne by bolo rovnako nemožné zistiť finančné prostriedky, ktoré boli získané od týchto ďalších subjektov v rámci ich ďalších zmluvných vzťahov.“

56. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2020, sp. zn. 1ObdoV/5/2021 je ďalej zrejmé, že „účelom ustanovenia § 19a privatizačného zákona je zabezpečiť sledovanie stavu majetku, ako aj zabrániť prípadnému prevodu majetku, alebo jeho založeniu v prospech ďalšieho subjektu. Ustanovenia zavádzajú právnu povinnosť vyžiadať si písomný súhlas fondu k prevodu privatizovaného majetku na inú osobu, alebo vkladu do obchodnej spoločnosti, alebo k založeniu v prospech tretích osôb. Zároveň je stanovené, že do uhradenia celej kúpnej ceny nemôže nadobúdateľ platne previesť privatizovaný majetok na ďalšie subjekty. Taktiež navrhované znenie určuje ex lege neplatnosť niektorých úkonov nadobúdateľa, pokiaľ by boli v rozpore s ustanovením tejto časti zákona.“ Podľa názoru dovolacieho súdu, zmyslom a účelom novely privatizačného zákona bolo (o. i.) zabezpečiť zaplatenie celej kúpnej ceny privatizovaného majetku jeho nadobúdateľom fondu (k čomu dovtedy častokrát v praxi nedochádzalo, napriek tomu ho nadobúdateľ privatizovaného majetku ďalej odplatne prevádzal), v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z predaja tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu, a to pod sankciou neplatnosti právneho úkonu, ktorého sa prevod privatizovaného majetku týkal.

57. Ustanovenie § 19a odseku 2 privatizačného zákona upravuje predchádzajúci písomný súhlas fondu na prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb pred splatením celej kúpnej ceny nadobúdateľom privatizovaného majetku a zároveň stanovuje pre nadobúdateľa privatizovaného majetku povinnosť podať fondu písomnú žiadosť k nakladaniu s privatizovaným majetkom a dodržať postup upravený v tomto ustanovení, pričom ak nadobúdateľ privatizovaného majetku pri nakladaní s ním nedodrží zákonom upravený postup, odsek 2 ustanovenia § 19a stanovuje, že prevod privatizovaného majetku (resp. jeho časti) alebo vklad do obchodnej spoločnosti, alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, sú neplatné.

58. Odsek 3 ustanovenia § 19a privatizačného zákona systematicky nadväzuje na odsek 2 a týka sa (len) odplatných právnych úkonov, keď rieši (ďalšiu) situáciu, že v prípade, ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, tak nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto

získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy.

59. V odseku 4 ustanovenia § 19a privatizačného zákona, ktorý systematicky nadväzuje na odsek 3, je stanovené, že úkony vykonané nadobúdateľom (nie „úkony, pri ktorých nakladá so získanými prostriedkami“) v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné.

60. Dovolaciemu súdu je známe rozhodnutie NS SR sp. zn. 2ObdoV/9/2020, podľa ktorého „porušenie povinnosti nadobúdateľa privatizovaného majetku použiť získané finančné prostriedky od tretej osoby na úhradu svojich záväzkov voči Fondu podľa ustanovenia § 19a ods. 3 privatizačného zákona nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou nadobúdateľ ako predávajúci získal od tretej osoby ako kupujúceho (pôvodne privatizovaného majetku) peňažné prostriedky, a ktorá bola uzatvorená s predchádzajúcim súhlasom Fondu podľa § 19a ods. 2 privatizačného zákona, ale neplatnosť následných právnych úkonov, s ktorými získanými peňažnými prostriedkami disponoval.“ Avšak pri zodpovedaní právnej otázky „či porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. nadobúdateľom privatizovaného majetku spočívajúcej v použití finančných prostriedkov za privatizovaný majetok na prednostné vysporiadanie záväzkov voči FNM SR spôsobuje podľa §19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej v súlade s ustanovením § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., ktorou nadobúdateľ privatizovaného majetku predmetné peňažné prostriedky získa“ sa prikláňa k právnym záverom obsiahnutým v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 19. októbra 2020 sp. zn. 1ObdoV/5/2021 a zdôrazňuje, že pokiaľ fond vydal predchádzajúci písomný súhlas podľa § 19a odseku 2 privatizačného zákona, tak nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané finančné prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy a pokiaľ nadobúdateľ privatizovaného majetku (v danom prípade úpadca) takto nepostupoval a konal v rozpore s § 19a odsekmi 2 a 3 privatizačného zákona, tak jeho právne úkony vykonané v rozpore s týmito ustanoveniami zákona, a všetky na ne nadväzujúce právne úkony, sú neplatné. Sankcia neplatnosti právneho úkonu za porušenie postupu nadobúdateľa privatizovaného majetku pri nakladaní s ním, upravená v § 19a odseku 2 privatizačného zákona, nie je opätovne, resp. duplicitne upravená v § 19a odseku 4 privatizačného zákona, pretože tak, ako je vyššie uvedené, sankcia neplatnosti právneho úkonu podľa § 19a odseku 2 privatizačného zákona sa vzťahuje na prípad, keď nadobúdateľ privatizovaného majetku (pred splatením celej kúpnej ceny fondu) vykoná prevod tohto majetku alebo jeho časti na inú osobu alebo ho vloží do obchodnej spoločnosti ako svoj vklad alebo založí v prospech tretej osoby, a to bez predchádzajúceho písomného súhlasu fondu, pričom postup vo vzťahu k nakladaniu s privatizovaným majetkom podľa odseku 2 sa vzťahuje tak k odplatným, ako aj bezodplatným právnym úkonom nadobúdateľa privatizovaného majetku.

61. Ustanovenie § 19a odseku 3 privatizačného zákona upravuje prípad, že ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, tak nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy, teda vzťahuje sa na (ďalší) prípad. Týmto prípadom je, že nadobúdateľ privatizovaného majetku, ktorý uskutočnil prevod/predaj privatizovaného majetku na základe predchádzajúceho písomného súhlasu fondu (ako odplatný právny úkon), je povinný použiť získané finančné prostriedky (kúpnu cenu) na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Ustanovenie § 19a odseku 4 privatizačného zákona, ktoré systematicky nadväzuje na odsek 3, stanovuje, že ak boli právne úkony vykonané nadobúdateľom privatizovaného majetku v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3, sú neplatné a rovnako následne sú neplatné všetky na ne nadväzujúce právne úkony. Dovolací súd preto konštatuje, že porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. nadobúdateľom privatizovaného majetku spočívajúcej v použití finančných prostriedkov za privatizovaný majetok na prednostné vysporiadanie záväzkov voči FNM SR, spôsobuje podľa §19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej v súlade s ustanovením § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., ktorou nadobúdateľ privatizovaného majetku predmetné peňažné prostriedky získa.

62. Privatizačný zákon (vo vzťahu k Občianskemu zákonníku) špecificky a prísnejšie upravuje podmienky nakladania s privatizovaným majetkom, ako aj (absolútnu) neplatnosť právnych úkonov ako dôsledky takých dispozícií s privatizovaným majetkom, ktoré sú v rozpore s týmto „lex specialis“ alebo ho obchádzajú. Z ustanovenia § 19a odseku 4 privatizačného zákona (ako „lex specialis“ vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnemu predpisu) vyplýva, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú

neplatné. Nakoľko prípady relatívnej neplatnosti sú v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka uvedené taxatívne, ktorých rozšírenie per analogiam nie je prípustné (II. ÚS 796/2016), ide v prípade porušenia tzv. „blokačného“ ustanovenia § 19a privatizačného zákona o absolútnu neplatnosť takto realizovaného právneho úkonu a na takúto neplatnosť súd prihliada z úradnej povinnosti, pričom absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc). Totiž ak právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu (takým zákonom môže byť aj zákon č. 92/1991 Zb., nielen Občiansky zákonník), ide o absolútne neplatný právny úkon. Ide o tzv. nepravú retroaktivitu, ktorej podstata spočíva v tom, že nová právna úprava uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých došlo podľa predchádzajúcej právnej normy k vzniku určitých právnych vzťahov, ktorých následky zostávajú zachované, avšak s účinnosťou do budúcnosti zavádza nový mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. povinností, t. j. určitú zmenu práv, resp. povinností, ktoré vznikli podľa predchádzajúcej (skoršej) právnej normy. Nepravá retroaktivita sa akceptuje (viď napr. ÚS SR PL. ÚS 16/95) ako prípustný nástroj na dosiahnutie relevantného zámeru a cieľa verejnej moci [akým je napr. aj zvýšená ochrana privatizovaného (predtým štátneho) majetku].

63. Dovolací súd zdôrazňuje, že vzhľadom na kogentný charakter „blokačného“ ustanovenia § 19a privatizačného zákona (II. ÚS 596/2018), ktoré ustanovenie svojou kogentnosťou v značnej miere zmluvnú voľnosť (slobodnú dispozíciu) obmedzuje, ba až vylučuje, sa ani Fond národného majetku SR a ani nadobúdateľ privatizovaného majetku nemohli od tejto právnej úpravy odchyliť, kedy už v čase uzavretia súdom skúmaných kúpnych zmlúv bolo zrejmé, že zmluvné strany v článku III. bod 1 dohodli zaplatať kúpnych cien (v sume 7.153.954,30 Sk) v rozpore s ust. § 19a ods. 3 privatizačného zákona č. 92/1991 Zb., keďže sa dohodli na tom, že kúpne ceny budú zaplatené na účet súdnej exekútky JUDr. B.J. s tým, že zákonom vyjadrená ochrana privatizovaného majetku v zmysle § 19a privatizačného zákona nezávisela ani od následnej skutočnosti, ktorá by bola pri vzniku právneho úkonu neistá. Preto je možné uzavrieť, že ak si v súdenom spore úpadca prednostne nespĺnil svoje záväzky voči FNM SR - zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., úkony vykonané úpadcom a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné podľa § 19a ods. 4 privatizačného zákona, aj keď boli uzatvorené v súlade s ustanovením § 19a ods. 2 tohto zákona.

64. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podané podľa § 421 ods. 1 CSP nie je dôvodné, preto jeho dovolanie podľa § 448 CSP, zamietol.

65. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

66. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.